

In zijn solovoorstelling *DAD* vertelt acteur Nasrdin Dchar (38) over zijn Marokkaanse vader en over zijn eigen prille vaderschap. Een geëmotioneerd gesprek over zijn angst voor de toekomst. 'Het zit me zo hoog!'

tekst NATHALIE HUIGSLoot

foto's PABLO DELFOS

'Ik schaam me niet voor mijn gevoel'

'Dina heeft voor het eerst

op haar potje gepoept!'; jubelde hij laatst in de familie-app waar zijn Marokkaanse ouders, zijn twee zussen en broer ook in zitten. Zijn zus bloosde plaatsvervangend. Hun ouders zeggen niet eens dat ze naar het toilet gaan.

Toen je onlangs in geuren en kleuren over de bevalling vertelde, dacht ze helemaal: Nas, papa zit ernaast! 'Haha, ja. Mijn ouders hebben snel last van een schaamtegevoel en mijn zussen en broer ook. Maar ik heb me daar altijd tegen verzet. Ik wil het daar júst over hebben. Dat appje over dat poepen, was ook niet om ze te kwetsen, ik vind het oprecht nieuws, iets magisch. Maar ik behoed ze ook voor dingen, hoor. Ik heb theater- en filmproducties gedaan waarvan ik weet dat mijn ouders ze liever niet zien. Dan zeg ik dat ze beter niet kunnen komen.'

De ouders van acteur Nasrdin Dchar waren er wel toen hij in 2011 het podium betrad en aangedaan de zaal toeriep: 'Dit Kalf staat ook voor het overwinnen van angsten. Want die heb ik nogal. En helaas heeft Nederland ze ook. We worden tegenwoordig geïnjecteerd met angst. (...) Een paar maanden geleden las ik een artikel waarbij onze minister Verhagen aangaf dat het begrijpelijk is, de angst voor buitenlanders. Nou meneer Verhagen, en met u ook Geert Wilders, en met u alle mensen die achter u staan: ik ben een Nederlander. Ik ben heel trots op mijn Marokkaanse bloed. Ik ben een moslim. En ik heb een fucking Gouden Kalf in mijn hand.'

Daarna werd hij overladen met lof. Maar anti-geluiden waren er ook: 'kulverhaal' klonk er, en 'pathetische slachtofferrol'. Even had de in Nederland geboren succesvolle ac-

teur, die de prestigieuze prijs kreeg voor zijn rol in de film *Rabat*, het daarna wel gehad met stelling nemen op dit terrein. Daarna pakte hij de draad weer op; hij vond het thema te belangrijk om zijn mond te houden. Om de eenheid in de samenleving te bevorderen, werd hij mede-oprichter van Stichting IEDER1. En hij maakte een voorstelling over zijn moeder, *Oumi*. Nu is zijn vader aan de beurt in *DAD*.

Op welke manier lijkt jouw vaderschap op dat van je vader? 'Mijn vader was best streng. Ik merk dat ik dat ook kan zijn nu mijn dochtertje Dina van 2,5 jaar de grenzen opzoekt. Het zorgzame herken ik zeker ook in mijn vader. Ik heb wat dat betreft een andere band met hem dan mijn broer en zussen. Ik kwam op een moment waarop het niet zo goed ging met hem. Hij had afleiding nodig. Mijn vader heeft zich toen op mij gestort. Ik was echt zijn kind.'

Je zus vertelde: 'Mijn vader was somber, neerslachtig, angstig, benauwd, het was heftig. Totdat Nas kwam, hij was mijn vaders blessing.' 'O, wauw. Dat is mooi gezegd. Ik was inderdaad het kind waardoor hij zijn ziekte kon vergeten.'

Je vader was op dat moment al tien jaar in Nederland en had al twee kinderen. Waarom ging het in de jaren voor jouw geboorte bergafwaarts met hem? 'Ik heb hem ter voorbereiding op mijn voorstelling *DAD* geïnterviewd, maar hij praat daar niet makkelijk over. Hij vertelde alleen dat een aantal zaken zich al jaren aan het opstapelen waren. En als je dingen lang onderdrukt, komen ze er als een vulkaanuitbarsting uit.'

Had het te maken met het feit dat hij naar Nederland was geëmigreerd? 'Zeker. De druk op zijn schouders van een gezin, van zijn familie in Marokko, van de beslissing: wat gaan we doen? Gaan we terug? Nee, terug kan niet, want de kinderen willen hier niet meer weg. Dat zijn grote keuzen. Hij is de oudste van een gezin met elf kinderen, dus er drukte veel verantwoordelijkheid op hem. Ik kan me voorstellen dat dat je op een gegeven moment sloopt.'

Je zus zei: 'Voor Nas zijn z'n kinderen ook een zegen geweest. Vóór hij vader werd, had hij ook last van angsten, nu wil hij hun voorbeeld zijn.' Zijn jouw kinderen ook een soort medicijn? 'Er is wel iets interessants met me aan de hand sinds ik vader ben geworden. Ik merk dat mijn gedachten over doodgaan en enge ziekten beduidend minder zijn. Ze komen nog wel op, als ik veel hoest, denk ik nog steeds gelijk aan longkanker, maar doen me niet meer zo veel als voorheen. Vroeger konden ze me zo aangrijpen dat ik erdoor in een soort gevangenis terecht kwam. Ik heb nu geleerd dat ik er niet mee in gevecht moet gaan als ze opkomen. Dan krijg je júst hartkloppingen en denk ik meteen weer dat ik iets fataals onder de leden heb. Een psycholoog adviseerde me dat. Ik wil graag voorkomen dat ik die angsten doorgeef aan mijn kinderen. Ze kosten zo veel

'WE HEBBEN
JARENLANG
GEZEGD DAT
NEDERLAND
TOLERANT IS.
INDERDAAD,
'TOLEREREN'.
EEN HEEL
VERKEERD
WOORD'

SHIRT MARNI (ETQ STORE), BROEK CHMNI (ETQ STORE)

CV NASROIN DCHAR

1978: Geboren in Steenberghe, als derde van vier kinderen

1994-1999: Havo in Bergen op Zoom

1999-2006: Nadat hij is afgewezen voor de toneelschool gaat hij bedrijfsconomie studeren aan de Hes in Rotterdam

Tijdens zijn studie speelt hij in diverse theater- en tv-producties.

2006: Tv-serie *Shouf Shouf!*

2007: Tv-serie *Deadline*

2009-2014: Tv-serie *De Troon*. Films als *Tirza*, *Süskind*, *Wolf*, *De Infiltrant* en *Rabat*.

Theatermonoloog *De titel is fucking lastig*

2011: Wint Gouden Kalf voor zijn rol in de speelfilm *Rabat*.

Solovoorstelling *Oumi*, speciaal voor hem geschreven door Maria Goos.

2012-heden: *Moordvrouw*

2016-heden: Tv-serie *Zwarte Tulp* en *De 12 van Oldenheim*

2016: Medeoprichter van de Stichting IEDERI.

2017: Vanaf 1 februari tot eind mei zijn voorstelling *DAD*.

Dchar woont in Rotterdam, is getrouwd en heeft twee kinderen, dochter Dina [2014] en zoon Malik [2016].

energie. Het lijkt goed te gaan. Als mijn dochter 's nachts bang is, denk ik wel gelijk: o, ze zal toch niet zo'n bang kind worden als ik was? Maar ik ga anders met haar angst om dan mijn ouders bij mij. Mijn vrouw en ik hebben een kaart gemaakt waarop ze een sticker mag plakken als ze in haar eigen bedje slaapt. Als de kaart vol is, gaan we naar de kinderboerderij. Dat werkt als een tierelier. Mijn ouders gaven meer toe aan mijn angsten. Als ik 's nachts bang was, trok ik het dekbed van mijn moeder opzij en kroop naast haar. Al lag ik op het uiterste randje van haar matras, als ik maar tegen haar aan kon liggen. Het liefst lag ik tussen mijn ouders in. Dat was de hemel. In feite is dat altijd zo gebleven. Mijn ouders zijn nog steeds heel belangrijk voor me.'

Je zus vertelde dat je vader een emotionele man is. Jij schiet ook geregeld vol in interviews en tijdens speeches. Is dat, naast die angsten, een familietrekje? 'Ja, haha. Vroeger keken we altijd naar *De Supriseshow* en dan was het altijd raak. Zat mijn vader daar met een trilkin. We schuwen de emotie niet. Daar ben ik mijn ouders erg dankbaar voor hoor, dat het er mag zijn.'

Geen last van mannelijke schaamte? 'Totaal niet. Ik vind het juist stoer als een man zich zo durft te uiten. Misschien is het Nederlands dat mannen dat niet mogen. Hoe zuidelijker je komt, des te gepassioneerder de mensen zijn. Dat zie je ook in de Marokkaanse gemeenschap. Mijn vader huilt al als we hem een cadeautje geven of iets liefs tegen hem zeggen.'

Die gevoeligheid viel ook op in het gesprek dat presentator Ajouad el Miloudi had met zijn vader in de tv-serie *Kaaskop of Mocro*? Als hij zijn vader vraagt wat hij zou doen als hij met een Nederlands meisje zou thuiskomen, is hij ontroerd als zijn vader antwoordt: 'Ik zou twee bossen bloemen kopen. Een voor jou, en een voor haar.' 'Ja prachtig was dat. Veelzeggend ook.'

Waarom veelzeggend? 'Dat zelfs Ajouad is gaan geloven in het stigma dat de eerste generatie Marokkaanse mannen door de jaren heen heeft gekregen. Dat ze traditioneel zijn, vasthouden aan de normen van waar ze vandaan komen. Maar onze ouders veranderen ook, hè! Die zien ook dat het hiér allemaal moet gebeuren, dat hun kinderen de normen en waarden van dit land overnemen. Dat kan betekenen dat ze met een Nederlandse parter thuiskomen. Die kans is

'HONDERD-VIJFTIG VROUWEN IN NIKAB, DAAR FOCUSSEN WE ONS OP. COME ON!'

zelfs best groot. Alleen: in deze tijd misschien niet meer...'

Hoezo? 'Door de polarisering van de maatschappij. Daardoor grijpen mensen terug naar waar ze vandaan komen. Ik hoor kinderen van 10 roepen dat ze Marokkaan zijn. De derde generatie! Wat nou Marokkaan? Je opa kwam hier naartoe. Je vader is hier geboren, jij ook, en dan ben je Marokkaans? Maar ik snap ze, ik snap waarom ze dat zeggen.'

Waarom dan? 'Omdat ze hier niet mogen zijn. Omdat alles wat ze lezen, zien, horen, tégen hen is. Dan snap ik dat je daarop teruggrijpt. Ik vind het zo'n heftige tijd waarin we leven. Alles wat normaal is, alles wat positief is, is niet interessant. We richten ons liever op groepjes die het verpesten voor de grote groep. En het enge van deze tijd is dat het lijkt alsof die kleine groepjes, die minderheid, de regel zijn geworden. De schoonvader van een vriend van me is opeens bang dat Nederland over vijf jaar is geïslamiseerd. Dat is een weldenkende, hoogopgeleide man. Hoe is het mogelijk? Dan ben je volledig geïndoctrineerd door de media. Want die vader van Ajouad is niet de uitzondering, ik ben geen uitzondering, mijn vader evenmin, wij zijn de regel. Daar wil niemand aan. Er wordt gefocust op die honderdvijftig vrouwen in een nikab in Nederland. Honderdvijftig, *come on!* De angst wordt gevoed en gevoed. En ik snap niet waarom. Waarom wil je dat? De paniek die in de media is gecreëerd, slaat over naar de echte wereld.'

Merk jij dat ook? Met overslaande stem: 'Kijk hoe ik praat! Het doet me zó veel. Dat die jonge gasten aan een soort selffulfilling prophecy onderhevig zijn, omdat ze toch nergens aan de bak komen. En dan die middelvinger naar de samenleving opsteken. Jongens die zo veel kansen lijken te hebben, maar die worden uitgekotst. En dan denk ik natuurlijk gelijk aan mijn kinderen. Het is een van de redenen waarom ik de voorstelling *DAD* wilde maken. Ik wil mijn gedachten omzetten in iets constructiefs, iets positiefs, kijken wat ik er theatraal mee kan. Dit is mijn meest persoonlijke voorstelling tot nu toe. Misschien levert het iets op. Mijn voorstelling *Oumi* leverde ook veel op. Het eerste wat het autochtone publiek na de voorstelling zei, was dat ze nooit eerder bij dit verhaal hadden stilgestaan. Dan denk ik: wauw, mijn ouders zijn hier al bijna vijftig jaar en jij hebt nooit stilgestaan bij die hele generatie mensen die hier naartoe is gekomen? Daar zit al de crux. De →

'DAT GEVOEL VAN NÉT EEN STAPJE EXTRA MOETEN ZETTEN, WIL IK NIET VOOR MIJN KINDEREN'

geschiedenis van mijn ouders hoort bij dit land. Inclusiviteit, daar wil ik voor strijden. Daarom heb ik tien maanden geleden een mail naar het groepje mensen gestuurd waaruit IEDER1 is ontstaan. Er is zoveel aan de hand. We willen zó niet meer in elkaar geloven, zo niet meer met elkaar praten. De háát die ik over me heen heb gekregen door met IEDER1 een parade te organiseren voor saamhorigheid...'

Wat gebeurde er? 'De heftigste was een tweet waarin stond dat ik een paar kogels door mijn kop moest krijgen.'

Omdat? 'Omdat ik zo'n parade blijkbaar niet mag organiseren. Ik moet me volgens die mensen eerst met mijn eigen volk bemoeien. 'Zorg eerst dat je eigen volk normaal is.' Het nadeel is natuurlijk dat ik me nu ook weer richt op een kleine groep. Die parade riep veel aversie op, maar het was ook een fantastische dag. Een joodse man met een keppeltje kwam naar me toe en zei: 'Ik wil je bedanken, ik had vandaag voor het eerst het gevoel dat ik zonder angst met een keppeltje kon lopen.' Er was een man met een stok en een djellaba aan die alleen maar breeduit kon lachen. Ik kreeg er kippenvel van. Er was zo veel liefde. Maar ja, hoe houd je die saamhorigheid vast?'

Met je speech bij de uitreiking van de Gouden Kalveren maakte je enorme indruk. Beklijft dat bij het publiek? 'Nee. En de media spelen daarin echt een belangrijke rol. Ze kiezen de verkeerde kant. Ik las een interessant artikel over hoe journalisten naar de pijpen van Wilders dansen. Dat was naar aanleiding van zijn veroordeling. Wilders is veroordeeld. Wat de journalist vervolgens doet, is drie keer zijn boodschap herhalen en de veroordeling één keer. Dat is het kernprobleem. Er zijn tig voorbeelden uit de media te geven waarvan je denkt: waarom op deze manier? Mensen gaan zo geloven dat moslims automatisch slecht zijn.'

Toen Pim Fortuyn werd vermoord door Volkert van der G. werden we niet opeens bang voor vegetariërs, de moord op Theo van Gogh door Mohammed B. wakkerde wel de angst voor moslims aan. Hoe verklaar jij dat de ene moord wordt gezien als daad van een verwarde eenling en de andere als terroristische daad? 'Goede vraag. En dat gebeurt er sinds 2001 altijd: is het iemand met een islamitische achtergrond, dan is er gelijk het stempel 'terroristische aanslag' en is de hele islamitische gemeenschap de lul.'

Hoe zie jij dat dan: zijn IS-aanhangers getroebleerde jongeren of al te fanatieke moslims? 'IS káápt het geloof. Wat ik me afvraag, is waarom de focus niet ligt op al die moslims die IS afkeuren. Er zijn tal van moslimorganisaties die zich openlijk van IS hebben gedistantieerd. En toch

gaan we ermee door: IS is islamitisch, dus is de islamitische gemeenschap een bedreiging. Ik maak me net zo goed zorgen over een aanslag in Nederland. Misschien wel meer dan jij. Want ik moet me dan ook nog verantwoorden, jij niet. Ik zit bij Pauw om te praten over mijn voorstelling en voor ik het weet gaat het daarover. Dat is toch raar?'

Zo was het altijd al, zei je zus. Je vader heeft jullie ingeprent dat jullie een voorbeeldfunctie hadden. Met goed gedrag moesten laten zien: zo kan het ook. 'Inderdaad. Toen ik tiener was, zeiden mijn Nederlandse vrienden al: 'Maar jij bent anders.' Zij hadden dus ook al een stereotiep beeld. Als je daarover nadent... Is er in al die jaren überhaupt iets veranderd? Je merkte het in de Zwarte Pieten-discussie. Ook toen riepen mensen: 'Ga terug naar je eigen land!' Zelfs jonge mensen denken zo. Maar dit is mijn land. Pff, het zit me zó hoog. We gaan naar de verkiezingen, hè? 15 maart is dichtbij. Ik wil zo graag tegen mensen die overwegen op Wilders te stemmen, zeggen: denk alsjeblieft nog een keer goed na. Een stem op hem, voelt als een aanval op mij. Waar hij voor staat, is een wereld zonder mij. Zijn manier van politiek bedrijven, drijft mensen uit elkaar. Erger, door hem gaat de ene groep de andere haten.'

'Het is fantastisch dat er nu een generatie opstaat die zijn mond niet meer houdt. Al is de reactie nóg meer racisme. Als je kijkt naar Sylvana, dat is bizar. Je kunt van alles van haar vinden, maar als je luistert, kun je niets anders concluderen dan dat er een kern van waarheid zit in wat ze zegt. Als je niet wilt luisteren, zeg je: rot op naar je eigen land. O man, dat hoor ik mijn hele leven al. Die zin was even weg, maar is weer helemaal terug.'

'Het moet nu eens van twee kanten komen. We hadden het net over de voorbeeldrol die mijn vader van ons eiste, maar dat is eenrichtingsverkeer. Jullie hoefden dat niet te laten zien, ik wel. Want ik kom ergens anders vandaan. Ik ga mijn kinderen niet meer zo opvoeden.'

Nee? 'Nee. Dat gevoel van nét een stapje extra moeten zetten, wil ik niet voor ze. Ik hoop dat mijn kinderen in een land opgroeien waar ze mogen zijn wie ze zijn.' Geëmotioneerd: 'Mogen zijn wie ze zijn... Jezus, ik had me echt niet voorgesteld dat het zo'n gesprek zou worden. *Fucking hell*. Ik ben altijd geëngageerd geweest, maar door het vaderschap is dat enorm versterkt. Dingen beginnen nu echt pijn te doen. Vroeger legde ik ze naast me neer, dat lukt me nu niet meer.'

Dat zei Eric ook, met wie je sinds de kleuterschool bevriend bent. Ook tussen jullie is het de laatste tijd meer een onderwerp. Dan roep jij: 'Waarom doe je niets!'

PAK HUGO COLTRUI ACNE, NECKBAND, J.W. ANDERSON

'MIJN OUDERS HEBBEN ME LOSGELATEN EN ZEIDEN: 'GA MAAR VLIEGEN''

Waarna hij zich afvraagt: ligt het aan mijn achtergrond dat ik wegstuur of aan die van hem, dat het zo diep zit? Jullie waren elkaar voor het eerst echt even kwijt. 'Ja, omdat ik de ene klap na de andere voel. In wat ik lees, in wat ik hoor. Daar ging dat gesprek met hem ook over. Ik zei: 'Jij bent niet emotioneel, omdat je niks te verliezen hebt. Ik heb met de verkiezingen letterlijk iets te verliezen.' Daar werd hij wel stil van.'

Hoe gaat die associatie 'moslim=terrorist' weg? 'Door ons bewust te worden van die associaties. Pas dan gaan mensen openstaan voor verandering. Dat was eerder niet zo, blijkt nu. We hebben jarenlang gezegd dat Nederland een tolerant land is. Inderdaad, 'tolereren'. Als ik jou toereer, sta ik boven jou. Het is een heel verkeerd woord.'

Vind je dat er ook iets moet gebeuren qua hervorming van de islam? Zodat mannen als jouw vader, die accepteert dat jij met een Nederlandse bent getrouwd, misschien op een dag accepteren dat hun zoon homo is of van hun geloof is gevallen? 'Dat gaat vanzelf. In die zin vind ik mijn ouders exemplarisch voor wat allang gebeurt. Hoe streng ze ook waren en hoe graag ze ook wilden vast-

houden aan hun waarden, ze hebben mij toch losgelaten. Anders was ik ook nooit gaan doen wat ik nu doe. Als zij hadden gezegd dat ik geen acteur mocht worden, had ik dat niet gedaan. Maar ze zeiden: 'Ga maar vliegen.' Het een heel lange weg, maar ze groeien mee. Alleen, tegenwoordig moet het nú gebeuren, het mag niet geleidelijk, want alles wat met de islam te maken heeft, is negatief, destructief. Als al die 1,6 miljard moslims op de wereld werkelijk zo slecht zouden zijn, zou er niks overblijven. Voor mij is de islam niet destructief, voor mij gaat de islam over liefde, elkaar respecteren, over wat wij nu doen in dit gesprek. Ik weet honderd procent zeker dat het voor het merendeel van de moslims zo is. Maar goed, stempels hebben we altijd gehad. Vroeger hoorde ik al: o, Marokkaans, dus vechtersbaas.'

Je vriend Eric vertelde dat jullie schuurdeur ooit was beklad: 'Turken terug naar je eigen land.' 'Ja, dat vergeet ik nooit meer. 'Vieze stinkturken.'

Hoe reageerde je vader daarop? 'Ik zie hem nog staan poetsen, hij kreeg het er maar niet af. Ik kan me niet herinneren dat hij iets zei, we hebben er volgens mij niet over→

'MIJN OUDERS
KLAGEN
NOOIT. ZE
HEBBEN NOG
ALTIJD HET
GEVOEL HIER
TE GAST
TE ZIJN'

gesproken. We waren het wel gewend. Er zijn ook rookbommetjes in de tuin gegooid, mijn moeder is uitgescholden. Mijn ouders hebben daar andere gevoelens bij dan ik. Dat mag je niet vergeten. Ze klagen nooit, omdat ze nog altijd het gevoel hebben hier te gast te zijn. Mijn vader was een van de eerste gastarbeiders, dan ga je je anders gedragen dan als je gewoon thuis bent. Zodra mijn vader in Marokko is, wordt hij ook een ander mens. Alsof de bloem in Nederland sluit en in Marokko tot bloei komt. *In the end* is hij hier gewoon eenzaam, denk ik. Mijn ouders hebben van het geld dat ze hier hebben verdiend met inpakken en schoonmaken een paleisje kunnen bouwen in Marokko, daar droomden ze van. Maar teruggaan is er nooit van gekomen, omdat de kinderen hier wilden blijven. Zoals bij zovelen. Je hebt in Marokko compleet verlaten dorpen. Allemaal van mensen die hoopten eens terug te keren.'

Praat je met je vader over wat je in de Nederlandse maatschappij ziet? Is hij net zo bezorgd als jij? 'Nee, ik vind het lastig om met mijn ouders hierover te praten, ik wil die bezorgdheid niet overdragen. Ze zijn oud. Het is oké. Zij moeten lekker leven en in hun eigen wereldje blijven.'

Dat jij ook zo graag een beter leven wil voor je kinderen, is dat... Onderbreekt: 'Dat heeft alles te maken met de stap die mijn ouders hebben gezet. Zij wilden een beter leven voor ons. Daar horen offers bij. Voor mij is zo'n parade organiseren ook een offer. Ik steek mijn nek uit, ik krijg bizar veel haat over me heen, maar die schud ik van me af. Omdat de liefde gelukkig overwint.'

Je bent getrouwd met een Nederlandse. Je kent haar al van jongs af aan, zij woonde twee straten bij je vandaan in Steenbergen. Hoe kijkt zij hier tegenaan? 'We bespreken het eigenlijk nooit echt, maar gisteren hadden we voor

het eerst een heel gesprek hierover. Wat ik fijn vond, maar ook wel moeilijk. Mijn vrouw houdt het nieuws veel minder bij dan ik, waardoor ik soms denk: lieve schat, je hebt oogkleppen op! Maar zij staat er anders in. Als we thuis zijn, wil zij gewoon in onze eigen bubbel zitten. Want als je binnenhaalt wat er buiten gebeurt, creëert dat onrust thuis. Ze zei ook: 'Misschien maak je het door alles wat je leest veel groter dan het is, schat.' En misschien is dat ook wel zo. Ik laat me leiden door het negatieve. Maar dat komt doordat het zo'n fucking impact op me heeft. Omdat het me zo persoonlijk raakt. Ik had me voorgenomen een ander, positief geluid te laten horen in dit interview. Ik baal ervan dat ik dat niet heb gedaan. Maar het lukt me niet meer. Daarvoor zit het me te hoog.'

advertentie

Kaartverkoop gestart!

Koop tickets via IFFR.com

International Film Festival Rotterdam
25 januari - 5 februari 2017